

NIEUWSBRIEF

April 2013

22ste jaargang nummer 1

1 **Verzetsmuseum Junior**

2 **Activiteiten**

- Helden en Schurken 4
- Gratis avondopenstelling
- "Ik ben niet de oorlog"

Prikkeldraad, expositie

3 **Nederlands-Indische kinderen**

4 **Anton de Kom**-lezing

De maquette van het Verzetsmuseum Junior, gemaakt door ontwerpster Ely Brugmans.

OKTOBER OPEN: HET VERZETSMUSEUM JUNIOR!

Het kindermuseum van het Verzetsmuseum krijgt de naam *Verzetsmuseum Junior*. Bezoekers aan de wisseltonoonstelling *Werk in Uitvoering* konden kiezen welke naam hun voorkeur had. Ook *Verzetsmuseum4kids* en *Kinderverzetsmuseum* scoorden hoog, maar *Verzetsmuseum Junior* kwam als beste uit de bus. En zo zal de nieuw gebouwde kinderafdeling – gelegen achter het huidige museum – dus gaan heten.

HARD HAT TOUR

Begin mei zal het nieuwe gebouw worden opgeleverd. Op de begane grond – 300m² groot – zal in oktober aanstaande het *Verzetsmuseum Junior* feestelijk

worden geopend. Op de verdieping komen een ontvangstaal en kantoren. Op 19 en 21 januari konden de Vrienden en relaties van het museum tijdens een *hard hat tour* het pand in aanbouw al bekijken. Met bouwhelmen (*hard hats*) op beklommen de gasten via een geïmproviseerde steigertrap de verdieping. Iedereen was erg onder de indruk van het ontwerp van architect Hans Ruijsenaars: de grote ramen, het glas en gebogen dak oogstten veel lof.

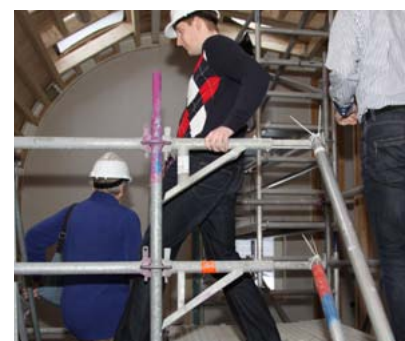
THE MAKING OF

De voorbereidingen voor de inrichting van het *Verzetsmuseum Junior* zijn inmiddels in volle gang. Om daar met alle energie aan te kunnen werken zal het museum in 2013 geen grote wisseltonoonstellingen organiseren. Vanaf mei wordt de wisseltonoonstuurruimte

gebruikt als werk- en opslagruimte voor het kindermuseum. In de entreehal wordt dan de expositie *The making of Verzetsmuseum Junior* getoond, waar onder meer op filmpjes de voortgang van de opbouw van de kinderafdeling is te zien.

FINANCIERING

In een vorige Nieuwsbrief schreven we dat het museum nog extra geld nodig heeft. Dankzij de particuliere donaties van de afgelopen maanden en substantiële bijdragen van de provincie Noord-Holland en het Gieskes-Strijbis fonds is de financiering nu nagenoeg rond. De producenten van de musical *Soldaat van Oranje* helpen het museum nog met een laatste wervingsactie: iedereen die een kaartje besteld heeft de mogelijkheid om bij de reservering via www.soldaatvanoranje.nl een donatie te doen voor het *Verzetsmuseum Junior*!

Hard hat tour

**VRIENDEN
HEBBEN
VOORRANG!**
Nieuwsgierig? Word vriend van het Verzetsmuseum en kom begin oktober naar de exclusieve voorbezoeking van het Verzetsmuseum Junior!
Aanmelden via vriendenstichting@verzetsmuseum.org of de website.

20
13

I amsterdam.

2013 is een magisch jaar voor Amsterdam. De grachten bestaan 400 jaar en er zijn nog vele andere mijlpalen & jubilea die in 2013 in de stad bereikt en gevierd zullen worden, zoals ook de opening van het Verzetsmuseum Junior.

Meer weten?
www.iamsterdam.com

ACTIVITEITEN

HELDEN EN SCHURKEN 4

Een serie bijeenkomsten over de bezetting, georganiseerd door het **NIOD Instituut voor oorlogs-, holocaust- en genocidestudies**, **NTR/Geschiedenis24**, **Historisch Nieuwsblad** en **Verzetsmuseum Amsterdam**.

DO 18 APRIL, 15.30 UUR

‘VERZETSHELDINNEN’

Truus Menger-Oversteegen en Freddie Oversteegen, beiden actief in dezelfde verzetsgroep als Hannie Schaft, spreken over de meest extreme – en omstreden – vorm van verzet: het liquideren van verraders. Hoe hebben ze dit ervaren en hoe kijken ze erop terug? Pauline Broekema (NOS) praat met hen.

Freddie en Truus, 2010

zie ook de website

**DO 2 MEI, 15.30 UUR EN
ZA 4 MEI, 14.00 UUR**

VASTBERADEN, MAAR SOEPEL EN MET MATE

De VPRO-documentaire *Vastberaden, maar soepel en met mate* van Henk Hofland, Hans Keller en Hans Verhagen schetste in 1974 aan de hand van interviews met vooral gewone mensen het eerste kritische beeld van de rol van de gemiddelde Nederlander tussen 1938 en 1948. Rene Kok (NIOD) praat met Henk Hofland over deze invloedrijke film.

NB: Op zaterdag 4 mei om 14.00 uur wordt de documentaire in zijn geheel vertoond in het museum. Gratis voor bezoekers van het museum en passepartouthouders Helden en Schurken 4!

**Toegang: per keer 12,50 euro,
voor Vrienden 10,- euro.**

4 MEI EN 5 MEI

4 MEI, 19.30 – 21.30 UUR

GRATIS AVOND-OPENSTELLING

Met koffie en thee ter gelegenheid van de Nationale Dodenherdenking. Aansluitend een gratis voorproefje van de voorstelling ‘Ik ben niet de oorlog’.

5 MEI, 15.00 UUR

VOORSTELLING ‘IK BEN NIET DE OORLOG’

DOOR CAROLIEN ZIMMERMANN

“Mama, ik ben toch ook Duits? De Duitsers hebben miljoenen mensen vermoord, toch?” Dit zijn vragen die de Berlijns-Utrechtse actrice Carolien Zimmermann krijgt van haar jonge dochters. Er is geen ontkomen aan. Zimmermann stort zich met humor, nieuwsgierigheid en zelfspot op de donkere kant van haar familiegeschiedenis. Ze ontdekt daarin naast de schaamte ook de liefde. In een meeslepende voorstelling zoekt Zimmermann samen met de virtueuze muzikant Daniel Cross (Rosa Ensemble) naar het antwoord op jarenlange meegezeulde vragen die secuur waren weggelaten en onbeantwoord gebleven. Ze betreedt een zolder waar het verleden tot nu toe onaangetast ligt. Omgevallen, omgeduwd met een dikke laag stof. Zimmermann durft het aan het verleden te ontmaskeren. De geschiedenis wordt persoonlijk en pijnlijk.

voorstelling ik ben niet de oorlog

Aanvang: 15.00 uur.

Toegang 12.50 euro en 10,- voor vrienden.

PRIKKELDRAAD

NOG TE ZIEN T/M 21 APRIL!

Expositie over de Nederlandse militairen van 1940 die in 1943 alsnog als krijgsgevangenen naar Duitsland moesten. *Zie de website.*

▲ Aquarel van Bob Entrop Sr.
“Krijgsgevangenenkamp Mühldorf aan de Elbe”

Voorstelling ‘Ik ben niet de oorlog’ ▲

Reserveren voor alle evenementen aanbevolen: 020 620 25 35 of lezingen@verzetsmuseum.org

NEDERLANDS-INDISCHE KINDEREN IN VERZETSMUSEUM JUNIOR

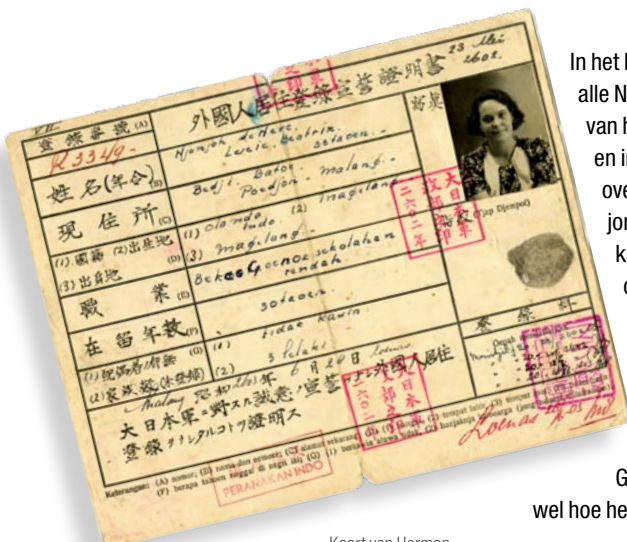
Verzetsmuseum Junior krijgt ook een gedeelte over kinderen in *Nederlands-Indië*. Hun verhalen, mét bijbehorende collectie, zijn straks te zien en beluisteren in de cockpit van een nagemaakt wrakstuk van een neergestorte bommenwerper. Dit vliegtuig staat symbool voor de onbereikbare wereld buiten Nederland tijdens de oorlog. De bezoekers kunnen in de cockpit over een virtuele wereldbol naar Nederlands-Indië vliegen. Onderweg krijgen ze informatie over de wereldwijde oorlog.

In Nederlands-Indië wachten drie kinderen op ze, die de bezoekers over hun ervaringen gaan vertellen. We stellen ze alvast voor.

MARIJKE heeft met haar moeder in Japanse interneringskampen op Midden-Java gezeten. Toen ze het kamp inkwamen, kregen ze ieder een nummer. Marijke's moeder 2006 en Marijke 2007. Marijke gaf het beertje dat ze mee had genomen van huis nummer 2008. Het leven in het kamp was zwaar. Marijke moest urenlang op appèl staan in de brandende zon en was bang voor de Japanse bewakers. Als je iets verkeerd deed, kreeg je harde klappen. Naar school gaan mocht niet. Marijke moest WC's schoonmaken en helpen in de keuken, maar er was steeds minder te eten. Marijke maakte in het kamp samen met een vriendinnetje ook poppen en poppenkleertjes. Daarvoor gebruikte ze de stof die maar voor handen was. Eén keer hebben ze daarvoor zelfs een zakdoek van de waslijn gestolen. Marijke schonk haar poppen, poppenkleertjes en haar beertje aan het museum.

Het beertje van Marijke.

Kaart van Herman

In het bezette Nederlands-Indië werden alle Nederlandse jongens vanaf tien jaar van hun moeders en zussen gescheiden en in aparte kampen opgesloten. Het overkwam **HANS**, die zijn moeder en jongere broertje Loek in het vrouwenkamp achter moest laten en met zijn oudere broer Max in een jongenscamp werd opgesloten. Zijn vader had Hans toen al lang niet meer gezien. Hij was krijgsgevangen gemaakt en moest voor de Japanners werken in Thailand. Gelukkig hoorden ze af en toe nog wel hoe het met hem ging, want ze konden

briefkaarten naar elkaar sturen. Die moesten in het Maleis worden beschreven, anders kwamen ze niet door de Japanse censuur. Hans en Max moesten hard werken en ze hadden weinig te eten. Soms kwamen er voedselpakketten van het Rode Kruis, maar de Japanners gaven een etenspakket voor twee mensen vaak aan wel acht mensen. De rest hielden ze zelf. Eén leeggegeten blikje uit zo'n voedselpakket heeft Hans stiekem bewaard. Hij schonk het aan het museum.

Het blikje van Hans

HERMAN woonde op een plantage met citroen- en sinaasappelbomen in de bergen boven Batu, op Oost-Java. Hermans vader was, als dienstplichtig KNIL-militair, door de Japanners gevangen genomen. In september 1944 werd hij van Java naar Sumatra getransporteerd met het Japanse vrachtschip de Junyo Maru. Het schip werd door een Britse onderzeeër getorpedeerd en bij de ramp die volgde, kwam hij om het leven. Hermans moeder bestierde de plantage zo goed en zo kwaad als het ging. Zij was Indisch-Nederlandse en daardoor bleven zij en haar drie zoontjes buiten de kampen. Tijdens de Bersiap, de chaotische en gewelddadige periode na de Japanse capitulatie, werden Herman met zijn broertjes en moeder door Indonesiërs geïnterneerd in verschillende Republikeinse kampen. Pas in maart 1947 kwamen ze vrij.

Ad van Liempt

Anton de Kom

Monique Samuel

WOENSDAG 19 JUNI, 19.30 UUR

ONAFHANKELIJKE MEDIA, ONDER EN BOVEN DE GROND ANTON DE KOM-LEZING DOOR AD VAN LIEMPT

De *Anton de Kom-lezing 2013* wordt gehouden door Ad van Liempt en zal naar aanleiding van het 70-jarig jubileum van oud-verzetstkrant en mediapartner *Trouw* als thema hebben "Onafhankelijke media, onder en boven de grond".

Van Liempt (1949), voormalig hoofd van o.a. *Studio Sport*, *NOS-Laat* en *NOVA*, kreeg vooraf bekendheid als eindredacteur van *Andere Tijden* en als chef geschiedenis van de NPS. Hij publiceerde diverse boeken, o.a. over de Indonesische kwestie, over de betaalde jodenjacht in Nederland tijdens de Tweede Wereldoorlog en net verschenen, "De jacht op het verzet". Van Liempt ontving een Ere Zilveren Nipkowschijf voor zijn hele televisie-

werk en een eredoctoraat van de Universiteit van Amsterdam. Hij is juryvoorzitter van De Loep (onderzoeksjournalistiek) en de Stan Storimans Prijs (nieuwsamerawerk). Monique Samuel (1989) treedt op als co-referent en zal spreken over de rol van media tijdens revoluties en oorlogssituaties nu. Samuel is een Egyptisch-Nederlandse politoloog en auteur van onder meer "Mozaïek van de Revolutie – een kijkje achter de voordeur van mijn nieuwe Midden-Oosten" (De Geus). Gespreksleider is Willem Schoonen, hoofdredacteur van *Trouw*.

De Anton de Kom-lezing vraagt aandacht voor de strijd tegen intolerantie, discriminatie in heden en verleden en voor de waarborging van de democratische grondrechten.

Discriminatie en het verzet ertegen zijn van alle tijden. Anton de Kom (1898 – 1945) kwam als schrijver op voor zijn Surinaamse landgenoten tegen de koloniale onderdrukking en nam in Nederland deel aan het verzet.

Art.1 heeft zich dit jaar wegens gebrek aan subsidie moeten terugtrekken als samenwerkingspartner bij de Anton de Kom-lezing. Het museum is Art.1 dankbaar voor de jarenlange prettige samenwerking! De lezing werd de afgelopen jaren onder meer uitgesproken door advocaat Gerard Spong, cabarettier Freek de Jonge en CDA-politicus Ab Klink.

Entree: 5,00 euro/Vrienden gratis.
Reserveren aanbevolen: 020 - 620 25 35
of lezingen@verzetmuseum.org

JA, IK WORD VRIEND(IN) VAN HET VERZETSMUSEUM

Ik steun de Vrienden met een jaarlijks bedrag van € (minimaal € 25,-)

€ (minimaal € 10,- voor een extra vriendenpas, alleen mogelijk als extra bestelling!)

Als bedrijf met een jaarlijkse bijdrage van € (minimaal € 250,-)

naam

geboortejaar M / V

postcode woonplaats

naam bedrijf handtekening

Vul de bon in en stuur deze naar Stichting Vrienden van het Verzetmuseum, Plantage Kerklaan 61, 1018 CX Amsterdam of lever de bon in bij de balie van het museum. Het museum is geopend di t/m vr 10-17 en za t/m ma 11-17 uur. Mailen kan ook (svp alle op deze bon gevraagde gegevens in de e-mail vermelden) naar vriendenstichting@verzetmuseum.org.

Foto's: Verzetmuseum Amsterdam: Merijn Soeters, Dick Verdonkshot, Willem Boon ■ Edda Grol ■ Nilssee ■ Museon ■ Keke Keukelaar ■ Paul Abspoel